

notitie

FORUM STANDAARDISATIE 10 juni 2015 Agendapunt 3: Adoptie open standaarden Stuknummer 3C: Ministeriële verantwoording over open standaarden in jaarverslagen 2014

Dit stuk ligt aan u voor TER KENNISNAME

Achtergrond

Op 20 mei 2015 heeft het kabinet verantwoording afgelegd over de financiën en het beleid van het afgelopen jaar. BFS heeft bekeken wat er in de jaarverslagen van de verschillende ministeries is opgenomen over het gebruik van open standaarden in 2014.

Bevindingen

Vijf van de twaalf ministeries hebben een verantwoording opgenomen in het jaarverslag. Vijf ministeries vermelden niets over open standaarden.

Twee ministeries benoemen standaardisatie als onderdeel van hun activiteiten zonder daarbij specifiek in te gaan op het gebruik van de 'pas toe of leg uit' -lijst van het Forum.

Monitor

Als een ministerie rapporteert over open standaarden betekent dit niet automatisch dat het ministerie daarmee voldoet aan de open standaarden norm. Andersom; Als ministeries niet rapporteren over open standaarden, betekent dit niet dat die organisaties niet voldoen aan de open standaarden norm. Formeel dient de organisatie namelijk de afwijkingen te rapporteren.

Als de resultaten van de monitor 2015 bekend zijn, kan worden bekeken in hoeverre deze *explains* matchen met de bevindingen uit de monitor.

Rapportage sjabloon

BFS heeft een sjabloon beschikbaar waarmee verschillende organisaties op een heldere eenduidige manier kunnen rapporteren over Open Standaarden. Dit sjabloon wordt momenteel door Logius en min. BZK toegepast. BFS zal dit sjabloon opnieuw bij de verschillende overheidsorganisaties onder de aandacht brengen via bijvoorbeeld ICCIO.

Bij de monitor 2015 worden aanbestedingen in drie tranches bekeken. Dat spraken we af in het Forum van 22 februari jl. Daardoor hebben we eind 2015 ook een beter beeld welke departementen over afwijkingen zouden moeten rapporteren in hun verantwoording over 2015. Dit kan dan specifiek bij hen onder de aandacht worden gebracht en past goed bij de oproep in de motie Oosenbrug/Gesthuizen, waarin om handhaving van het 'pas toe of leg uit' - beleid wordt gevraagd.

Open Standaarden in jaarverslagen over 2014 van de verschillende ministeries.

Ministerie	Rapporteert	Tekst
MINBZK	Ja	Afwijkingen instructie rijksdienst bij aanschaf ICT diensten of ICT producten BZK heeft in 2014 gehandeld conform de «Instructie rijksdienst bij aanschaf ICT-diensten of ICT-producten». BZK hanteert een «pas toe of leg uit»-lijst waar afwijkingen van de open standaarden worden gemeld. Er is sprake van een afwijking bij de tooling voor de dienstverleningssystemen van P-Direkt. Doordat de dienstverlening draait op gesloten systemen, kan de tooling niet op basis van open standaarden worden geselecteerd. Logius past relevante open standaarden zoveel mogelijk toe in haar overheidsbrede ICT-producten en -diensten en in haar bedrijfsvoering. In een zeer beperkt aantal gevallen zijn relevante open standaarden nog niet of niet volledig toegepast. Jaarlijks publiceert Logius een overzicht met voorziene afwijkingen op de toepassing van open standaarden in haar ICT-producten en -diensten en in haar bedrijfsvoering (www.logius.nl/over-logius/jaaroverzichten).
MINIM	Ja	Open standaarden IenM heeft de open standaarden van de «pas toe of leg uit»-lijst toegepast voor zover dat mogelijk is. Soms is het nodig om af te wijken om aan te kunnen sluiten op bestaande systemen. Waar afgeweken wordt is dat vastgelegd in de administratie. In 2014 heeft zich dat bij Rijkswaterstaat niet voorgedaan.
MINOCW	Ja	Open standaarden Het ministerie wijkt in haar eigen bedrijfsvoering niet af van artikel 3, eerste lid van de Instructie rijksdienst bij aanschaf ICT-diensten of ICT-producten. Onderwijsinstellingen zijn zelf primair verantwoordelijk voor de inkoop van software. Welke afwegingen gemaakt worden, is aan de onderwijsinstelling zelf. Het principe «pas-toe-of-leg-uit» voor open standaarden is opgenomen in de subsidievoorwaarden voor (ICT-)projecten en is verplicht gesteld voor de gegevensuitwisseling tussen het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (waaronder ook de Dienst Uitvoering Onderwijs en de Inspectie van het Onderwijs) en de onderwijsinstellingen. Indien de keuze van de onderwijsinstelling voor software wordt betwist, dan kan dat via de medezeggenschapsraad van de onderwijsinstelling, de Consumentenautoriteit of de Europese Commissie aanhangig gemaakt worden. Hoewel het «pas-toe-of-leg-uit»-beleid ook van toepassing is op onderwijsinstellingen, zijn geen aanvullende afspraken gemaakt over de verankering van «pas-toe-of-leg-uit» in hun inkoopbeleid. OCW bevordert het gebruik van open standaarden door scholen. Samen met sectorraden, Kennisnet en SURF en leveranciers maakt OCW afspraken over gebruik van standaarden. Dit gebeurt binnen de Standaardisatie-adviesraad, een organisatie die binnen het onderwijsdomein een vergelijkbare rol speelt als het Forum Standaardisatie voor landelijke standaarden. OCW laat periodiek een monitor uitvoeren om het gebruik van standaarden door scholen en leveranciers te monitoren. Op basis van deze monitor wordt in overleg met de sectorraden beslist of extra maatregelen nodig zijn, bijvoorbeeld door extra communicatie. Bovenstaande is per brief met de Tweede Kamer gedeeld.
MINSZW	Ja	Open standaarden ICT-producten en -diensten van boven de € 50.000 dienen in het inkoop- en aanbestedingsproces te voldoen aan de open standaardennorm. Hierbij is het pas-toe-of-leg-uit-principe van toepassing. In 2014 heeft SZW geen aanleiding gehad om af te wijken van de lijst met verplichte open standaarden. Er is conform de norm gehandeld.
MINVWS	Ja	Open standaarden Er is niet afgeweken van de in de bijlage van de Instructie rijksdienst bij aanschaf ICT-diensten of ICT-producten, bij artikel 3 lid 1 genoemde uitgangspunten.
MINAZ	Nee	n.v.t.
MINBUZA	Nee	n.v.t.
MINDEF	Nee	n.v.t.
MINEZ	Nee	Digitale dienstverlening (eOverheid) Een aantal digitale voorzieningen vormt een samenhangende «digitale overheid voor bedrijven»: een informatieportaal (ondernemersplein.nl), een inlogvoorziening (eHerkenning/eID), een Berichtenbox en standaarden voor informatie-uitwisseling (zoals Standard Business Reporting en e-factureren). In 2014 is de Digicommissaris ingesteld, die voor de hele overheid stuurt op onderlinge samenhang en een breed gebruik van de digitale infra-structuur en met een arrangement komt om de financiering van de generieke digitale infrastructuur duurzaam te borgen.